

S.nr. 16/5009

20. januar 2017

Registreringsrapport

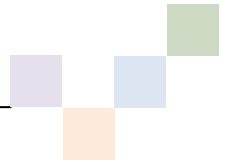
Med funn av et automatisk fredet kulturminne og to nyere tids kulturminner

Setten hyttepark - avløpsanlegg

Aurskog-Høland kommune

Christine Boon

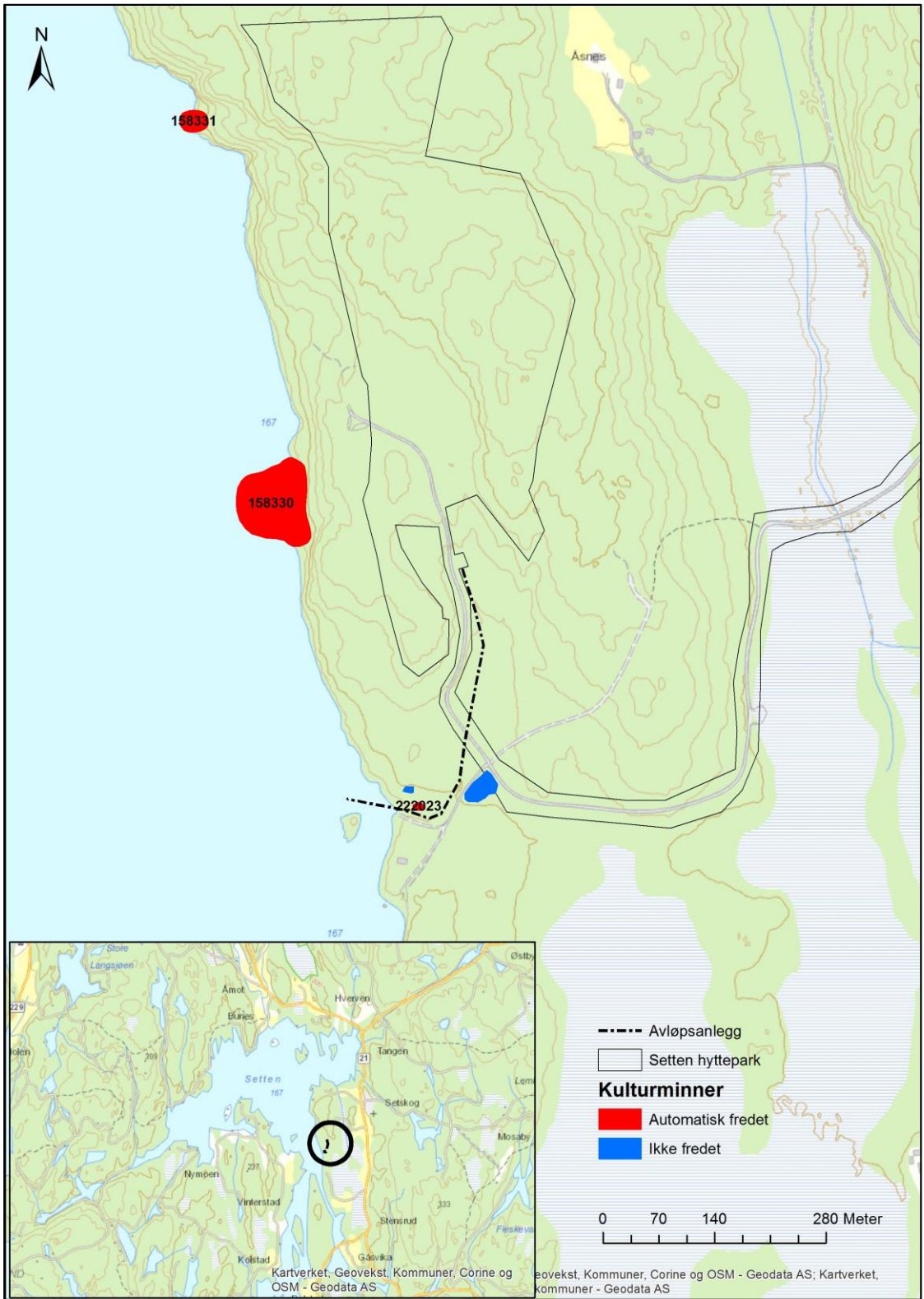
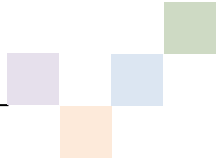
Arkeologisk feltenhet, Akershus fylkeskommune

SAKSNR OG NAVN		2016/5009 SETTEN HYTTEPARK AVLØP			
KOMMUNE		AURSKOG-HØLAND			
GÅRDSNR. OG NAVN		BRUKSNR. OG NAVN			
154 KINNESTAD		1 KINNESTAD			
ØKONOMISK SAMMENDRAG	UNDERSØKELSEN ER UTFØRT AV		DATO/ PERIODE	TYPE ARBEID	TIMER
	CHRISTINE BOON		26.8. OG 30.8.2016	FORARBEID	2
	CHRISTINE BOON		31.8. OG 2.9.2016	REGISTRERING	12,5
	CHRISTINE BOON		6.9.2016 OG 17.1.2017	RAPPORT	9
	SUM				23,5
	FUNN			ASKELOADEN IDNR.	
	INGEN FUNN				
	1	FUNN AV AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER		222023	
	1	FUNN AV IKKE AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER		224939	
	UTVIDET REGISTRERING – UTGRAVD				

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING	5
Funnsammendrag	5
Områdebeskrivelse	5
Steds- og gårdsnavn	6
Gårdsnavnsbeskrivelse	6
Automatisk fredete kulturminner i nærheten av planområdet	7
METODE	9
Overflateregistrering	9
Prøvestikking	9
UNDERSØKELSEN	9
FUNN	11
Id222023 Bosetning- og aktivitetsområde fra steinalder på Kinnestad gbnr. 154/1	11
Id224939 Husmannsplass fra nyere tid på Kinnestad gbnr 154/1	14
KONKLUSJON	14
VEDLEGG	15
Til Kulturhistorisk museum	15
Fotoliste	15
Kartliste	15
Plan og profiltegninger	16
Litteraturliste	17

Kart 1: Oversikt over hvor i Aurskog-Høland traseen er.

Innledning

Bakgrunn for registreringen av automatisk fredete kulturminner er dispensasjon fra reguleringsplan for Setten hyttepark for etablering av avløpsrenseanlegg på Kinnestad gbnr. 154/1 i Aurskog-Høland kommune. Registreringen oppfyller undersøkelsesplikten i henhold til kulturminneloven § 9. Utgiftene til registreringen dekkes av tiltakshaver jf. kml § 10. Registreringen ble gjennomført av Christine Boon 31.8. og 2.9.2016.

Det er gjort funn av et automatisk fredet kulturminne, steinalderboplass id222023. Det er også observert en husmannsplass og en tuft. Husmannsplassen har id224939.

Funnsammendrag

Id.nr.	Kulturminnetype	Vernestatus	Beskrivelse	Datering	Gnr./navn
222023	Bosetning-aktivitetsområde	Automatisk fredet	Boplass	Steinalder	154 Kinnestad
224939	Husmannsplass	Ikke fredet	Husmannsplass	Nyere tid	154 Kinnestad

Områdebeskrivelse

Berørte gårder:

Gnr./navn	Bnr./navn
154 Kinnestad	1 Kinnestad

I forbindelse med planlagt avløpsrenseanlegg med avløpsrør fra Setten hyttepark og ut i Setten er det registrert langs denne traseen. Selve renseanlegget ligger innenfor reguleringsplanen for Setten hyttepark og ble registrert i 2012 (Recasens Sala 2012). Avløpsrøret skal etableres vest og nord for et bekkeløp som strekker seg sørover og etter hvert går vestover og ut i Setten.

Området er i hovedsak bevokst med granskog nord for veien. Sør og vest for veien er det hugget og bevokst med høyt gress med noen få spredte ungtrær. Landskapet heller mot sør og noe mot vest lengst mot Setten.

I området øst for veien ligger husmannsplassen Linnerud, skiltet av historielaget.

Innsjøen var regulert ned i registreringsperioden. I det tørrlagte området var det mudder, noe sand og en del stein. Ved strandkanten ved normal vannstand, har det tidligere stått en campingvogn og i dette området er det planert.

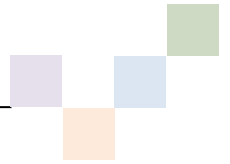

Foto 1: Vestre del av traseen med planert område og neddemmet Setten. Sett mot vest.

Steds- og gårdsnavn

Gårdsnavnene i et område kan i mange tilfeller fortelle oss mye om bosetningshistorien. Enkelte navn kan knyttes opp til bestemte tidsrom. Andre ganger kan de fortelle om karakteristiske naturtrekk som i dag er tapt, eller gi informasjon om aktivitet som har vært knyttet til området eller gården.

Grunnlaget for den tradisjonelle gårdsnavnskronologien er opplysninger innsamlet og systematisert av Oluf Rygh (1898a-b). Ryghs opplysninger om stedsnavnene og de eldste skriftlige navnbeleggene gir sammen med kjente kulturminner, oldsaksfunn og topografi et utgangspunkt for videre diskusjon av bebyggelsens alder.

Gårdsnavnsbeskrivelse

Gården Kinnestad er først nevnt i skriftlige kilder fra 1578.

Utdrag fra Rygh:

b.2, s.204

154. Kinnestad. Udt. Ki`nnesta. -- Kindestadt 1578. Kienne-

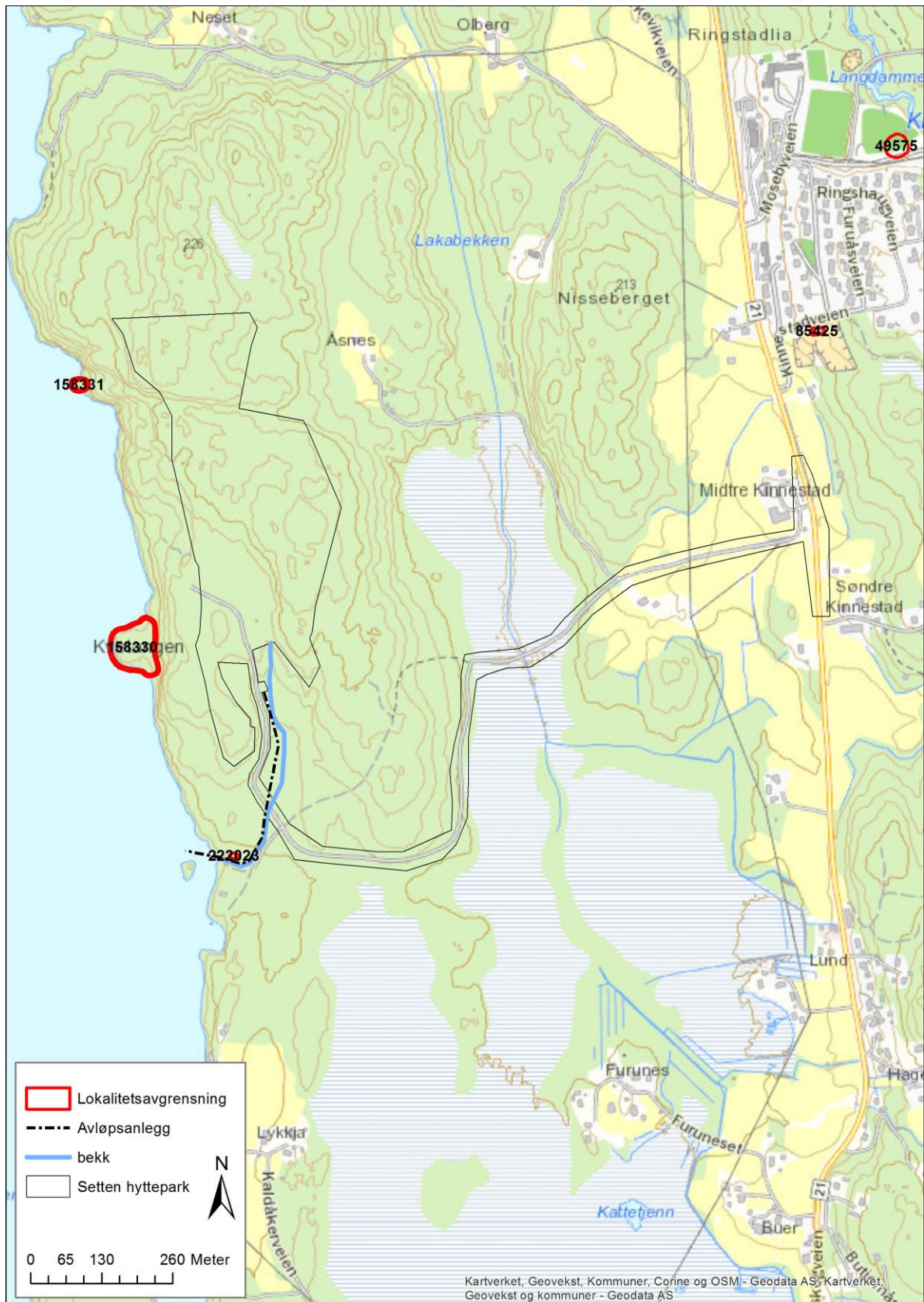
stadt 1594.1/2. Kindestadt 1617. Kennestad 1666. Kinnestad 1723.

Kunde mulig forklares af det ovfr. ved GN. 127 nævnte gamle Mandsnavn Kinaðr (Kinaðsstaðir). Der kunde ogsaa tænkes paa Elvenavnet ^{b.2,s.205} Kinna, jfr. Vestby GN. 153 (isaafald Kinnustaðir). Dette Navn maatte da her have tilhørt den vestenfor Gaarden til Setten løbende Bæk.

Automatisk fredete kulturminner i nærheten av planområdet

Det er tidligere registrert to steinalderboplasser id158330 og id158331 rett ut mot Setten, vest for Setten hyttepark. Id158330 ligger på Kvetangen, mens id158331 ligger på en liten odde ca. 450 m lenger nord.

Askeladdens idnr.	Funntype	Datering	Gårdsnr./-navn	Avstand til planen
158330	Bostening-aktivitetsområde	Steinalder	154/1 Kinnestad	365m NNV for avløp ut i Setten
158331	Bostening-aktivitetsområde	Steinalder	154/1 Kinnestad	905 m NNV for avløp ut Setten

Kart 2: Kjente kulturminner i nærheten av planområdet

Metode

Planområdet ble overflateregistrert og det ble prøvestykket i utvalgte områder med særlig potensial for funn av boplasser fra eldre steinalder. Massene ble vannsådet.

Overflateregistrering

I skog og utmark blir området befart til fots og gjennomgått systematisk visuelt for å se etter synlige kulturminner som gravhauger/røyser, steinstrenger, kullgroper, tjæremiler, tufter, hulveier mfl. Kulturminnene vil fortegne seg som fordypninger, forhøyninger eller som steinansamlinger der størrelse, beliggenhet og form kan gi informasjon om den aktiviteten som har vært i området. Undergrunnen blir sondert ved hjelp av jordbor, en ca. 1 meter lang metallstang der det er frest ut et spor som gjør det mulig å ta ut en profil av undergrunnen. Overflatebefaringen gir også grunnlag for planlegging av ev. videre undersøkelser. Områdets topografi, undergrunn og plassering i forhold til kjente funn i nærområdet vurderes. Aktuelle lokaliseringfaktorer varierer etter landskapsutnyttelse og erverv til forskjellige tider, og landskapet kan ha forandret seg mye frem til i dag.

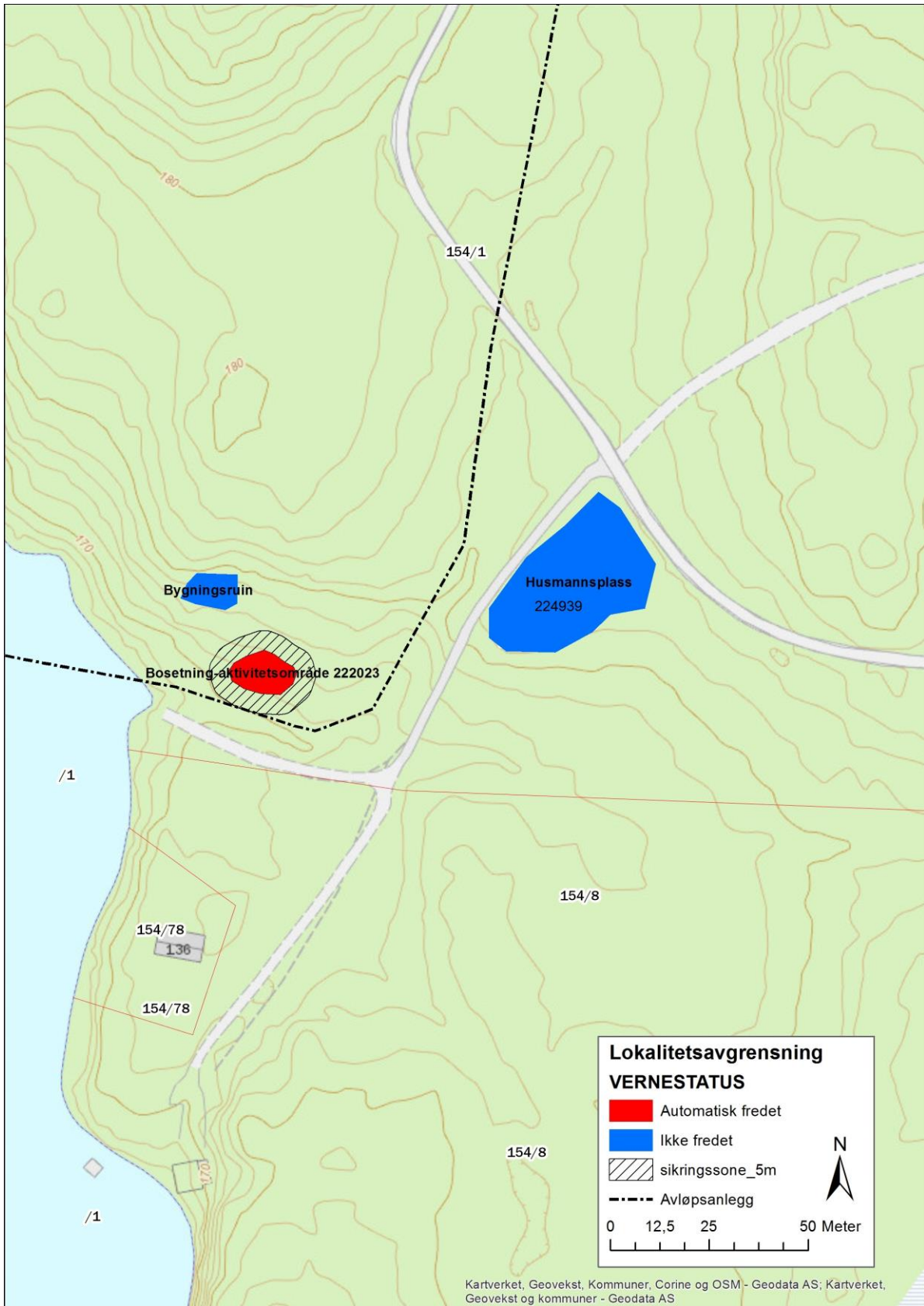
Prøvestikking

For å lete etter steinalderboplasser og for å lese den horisontale stratigrafien i undergrunnen er det vanlig å grave prøvestikk. Prøvestikk er ca. 40 x 40 cm store hull som graves med spade ned i antatt steril undergrunn. Hullene graves sjiktvis etter stratigrafi slik at en får god kontroll på hvor i prøvestikket eventuelle funn ligger. Massene blir fortrinnsvis vannsådet hvis dette er mulig, hvis ikke tørrsådet. Det blir brukt 4 mm nettingsåld, slik at funn i form av redskaper, avfall etter redskapsproduksjon, brente bein, kull osv. blir liggende lett synlig igjen i sådet. Manuell prøvestikking benyttes også for å påvise eldre dyrkingslag i områder hvor det av ulike årsaker ikke er aktuelt å bruke gravemaskin, for eksempel i områder tilknyttet setre, ødegårder eller i tett skog. Metoden brukes også i forbindelse med undersøking av kullgroper, kullmiler, tjæremiler og lignende kulturminner. I disse tilfellene er det imidlertid ikke nødvendig å såde massene.

Undersøkelsen

Det ble undersøkt med prøvestikk nærmest Setten der det var størst potensial for funn av steinalderbosetning. Det ble ikke undersøkt helt nær strandlinja da dette området var ødelagt av planering. Resten av traseen ble overflateregistrert, inkludert det nedregulerte området. Det ble observert dyrkingslag i prøvestikkene. Det ble til sammen gravd 12 prøvestikk, hvorav ett var positivt.

Alle prøvestikkene ble målt inn med gps (DPOS). Presisjonen på innmålingen var 30-50 cm.

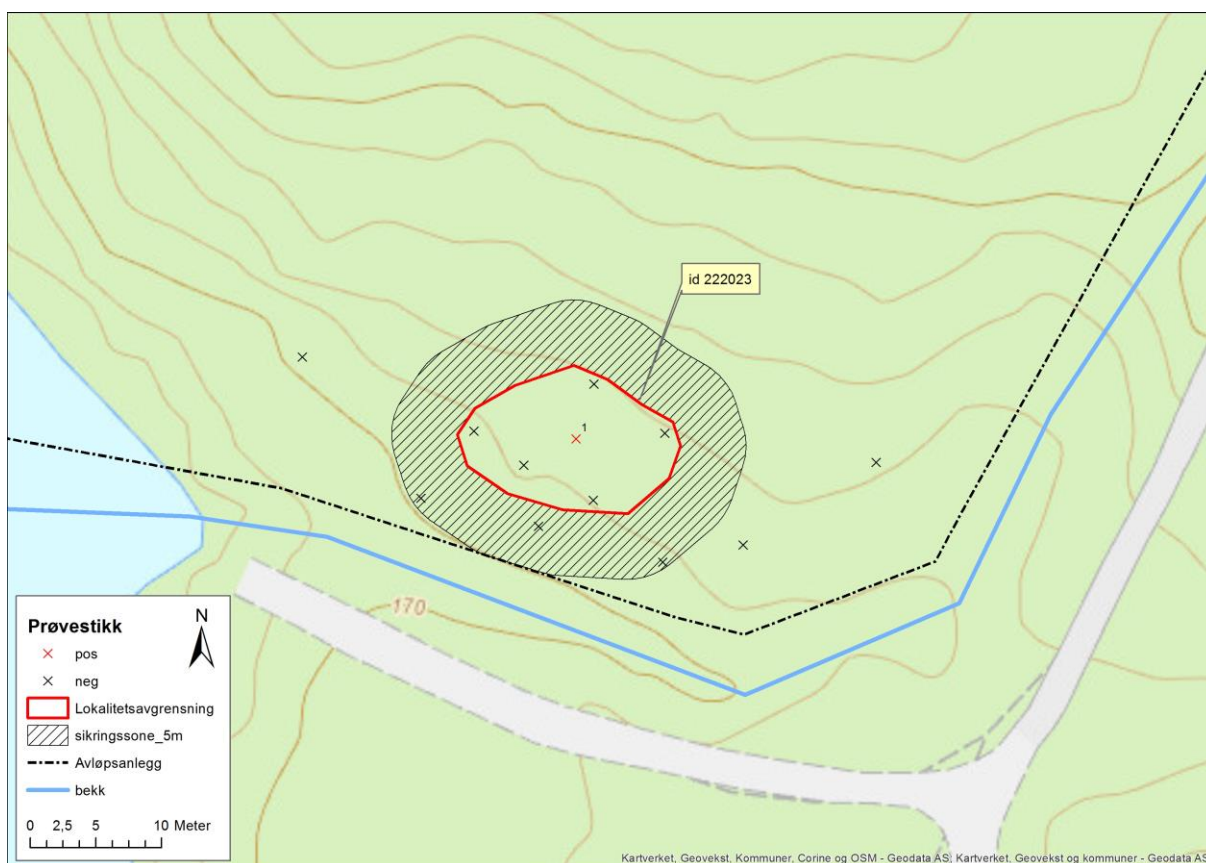
Kart 3: Område med kulturminner påvist ved registreringen

Funn

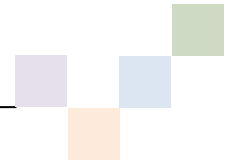
Det er registrert ett automatisk fredet kulturminne, steinalderboplass id222023. Det ble også funnet en hustuft fra nyere tid, ca. 15-20 m nordvest for steinalderboplassen. Steinene fra grunnmuren hadde synlige borehull og det lå takstein inne i tuften. Denne er ikke lagt inn i Riksantikvarens database. Det ble også funnet en husmannsplass id224939, skiltet som Linnerud (se kart 1).

Id222023 Bosetning- og aktivitetsområde fra steinalder på Kinnestad gbnr. 154/1

Det er påvist en steinalderboplass med ett positivt prøvestikk med til sammen fem flintavslag/flintfragmenter. Boplassen ligger i en liten vik med en holme utenfor. Det er usikkert fra når i steinalderen denne boplassen er fra. Det er ingen tidsdiagnostiske artefakter blant funnmaterialet.

Kart 4: Lokalitetsavgrensning av steinalderboplass id221871 med prøvestikk.

Lokalitetsbeskrivelse

Det positive prøvestykket ligger på en liten flate som knekker svakt mot vest og sør. Terrenget stiger mot nord og svakt mot øst. Fra flaten heller det mot bekken i sør. Lokaliteten ligger i et hogstfelt bevokst med høyt gress og noe kratt og småtrær.

Lokaliteten er 26 m øst for vannet (ved normal vannstand), 9 m nord for bekken og ca. 5 m nord for planlagt avløpsrørtrasé. I luftlinje ligger den ca. 380 m sør-sørøst for Kvetangen der steinalderboplass id158330 er påvist.

Det er spor etter dyrking i det positive prøvestykket og flinten er funnet i dyrkingslaget og massene under.

Foto 2: Boplass id222023 med utsikt mot Setten, sett mot vest.

Avgrensning

Lokaliteten er avgrenset av negative prøvestikk. Det er synlig dyrkingslag i alle prøvestikkene.

Funn

Det er totalt funnet 4 avslag og 1 fragment av flint i ett prøvestikk. Flinten er noe krakelert.

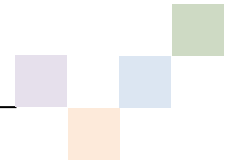

Foto 3: PS1 på id 222023

Foto 4: Flint fra prøvestikk 1

Nr.	Størrelse	Dybde	Lagskille	Funn	Antall
PS 1	40x40 cm	41 cm	0-5 cm: mose og gress 5-9 cm: torv 9-29 cm: brun, humøs leirholdig sand og grus (dyrkingslag) 29-41 cm lys, brungrå leirholdig sand og grus	Funn fra 10-35 cm Flint:4 avslag, 1 fragment	5

Id224939 Husmannsplass fra nyere tid på Kinnestad gbnr 154/1

Husmannsplassen er skiltet som Linnerud. Den ligger sørøst for veien ned til Setten og sørvest for veien til hytteparken. Det ble ikke prioritert å dokumentere plassen pga. tidsmangel, men den ble kartfestet på grunnlag av topografi. Det er hugget i området. Det er usikkert om det har vært en tuft der.

Linnerud skal ha ligget under bruksnummer 7 (Løwe og Ottesen 1999:248). Innmarken skal ha vært på 10 daa. Avlingen ble slått og oppbevart i en utlåve. Trolig var det ikke regulær drift siden avlingen ble fraktet til Kinnestadgården. Det er spor etter dyrking/beite i prøvestikkene vest for bekken.

Foto 5: Skiltet plass id224939, sett mot sørvest.

Konklusjon

Nord for avløpstraseen er det funnet en steinalderboplass id222023 som er automatisk fredet. Sikringssonen til boplassen tangerer traseen. Det ble også påvist en tuft og en husmannsplass.

Vedlegg

Til Kulturhistorisk museum

Registrering FK	
Saksnummer FK	16/5009
Askeladdens id.nr.	222023
Type lokalitet	Bosetning-aktivitetsområde
Periode	Steinalder
Datering FK	
Dateringsmetode	
Antall positive prøvestikk	1
Lok størrelse (m2)	130
Antall funn	5 flint
Jordsmonn	Leirholdig sand og grus, tidligere dyrket/slåttemark
Forstyrrelser	Dyrking
Funndybde	10-35 cm
Totalt sjaktet (%)	

Fotoliste

Foto 1: Vestre del av traseen med planert område og neddemmet Setten. Sett mot vest.....	6
Foto 2: Boplass id222023 med utsikt mot Setten, sett mot vest.....	12
Foto 3: PS1 på id 222023.....	13
Foto 4: Flint fra prøvestikk 1	13
Foto 5: Skiltet plass id224939, sett mot sørvest.....	14

Kartliste

Kart 1: Oversikt over hvor i Aurskog-Høland traseen er.....	4
Kart 2: Kjente kulturminner i nærheten av planområdet.....	8
Kart 3: Område med kulturminner påvist ved registreringen	10
Kart 4: Lokalitetsavgrensning av steinalderboplass id221871 med prøvestikk.....	11

Litteraturliste

Løwe, Gunn Cathrine Varder og Ottesen, Odd

1999 *Gårds- og slektshistorie for Høland og Setskog bind 1*. Aurskog-Høland kommune.

Sala, Helan Recasens

2012 Registreringsrapport. Reguleringsplan for Kvetangen hytteområde i Setskog gbnr. 154/1, Aurskog-Høland kommune.